

Programma 10 Vrijetijd, Cultuur, Sport en Erfgoed

Provincie Noord-Brabant

Inleiding

We werken aan een levendig Brabant. Dat doen we door de leefbaarheid en beleefbaarheid van Brabant te versterken. Een rijk en divers aanbod aan cultuur, sport, erfgoed en recreatie is daarvoor noodzakelijk. We vinden de intrinsieke waarde van cultuur, sport, vrijetijdseconomie en erfgoed belangrijk. Ze zorgen plezier, ontspanning, erbij horen en trots zijn, maar bieden ook schoonheid, creativiteit, inspiratie, reflectie en gemeenschapsvorming. Dat heeft positieve gevolgen voor ons welzijn en onze gezondheid. Naast deze intrinsieke waarde zijn cultuur, sport, erfgoed en recreatie ook van grote waarde voor ons vestigingsklimaat, onze economie en onze andere maatschappelijke opgaven. Ze dragen ook bij aan de innovatiekracht en productiviteit van onze provincie.

We komen deze bestuursperiode met een uitdagend en nieuw beleidskader voor een Levendig Brabant in 2030. Cultuur, sport, recreatie, toerisme en erfgoed maken daar integraal deel van uit. We herdefiniëren de rol van de provincie op deze gebieden en werken daarbij vanuit een solide financieel fundament.

Intussen zijn we ook begonnen met het opstellen van een beleidskader Vrijetijd, Cultuur en Sport 2021-2023 en de actualisering van het kader Erfgoed voor de looptijd van deze bestuursperiode. Juist deze sectoren worden hard geraakt door de coronacrisis en we kunnen nog niet alle gevolgen overzien. Het kader wordt adaptief, dat wil zeggen dat het flexibiliteit in de uitvoering biedt, en ruimte om te anticiperen op nieuwe ontwikkelingen.

Samenleving.

In de tweede helft van 2020 zijn we gestart met de uitvoering van de afspraken rond dit programma zoals deze gemaakt zijn in het bestuursakkoord. In najaar 2020 ontvangt u hierover een statenmededeling. In overeenstemming met het bestuursakkoord stopt het programma Sociale Veerkracht en brengen we de goede opbrengsten van het thema samenleving op een andere wijze in diverse beleidsprogramma's onder. Dit doen we als antwoord op steeds complexer wordende maatschappelijke opgaves en omdat wij denken dat we door samenleving een integraal onderdeel te maken van alle programma's en alle opgaven zelfs een stap verder gaan. Het integraal onderdeel maken van samenleving van alle programma's en opgaven doen we aan de hand van het brede welvaartsbegrip.

We zijn hier ook al mee aan de slag. Zo is in het beleidskader "naar een toekomstbestendige economie 2030" al extra aandacht voor brede welvaart, laaggeletterdheid en digitale vaardigheden in de werkomgeving opgenomen. En is in het beleidskader Mobiliteit "Koers 2030" de ambitie "Mobiliteit voor iedereen" opgenomen..

Wat willen we bereiken?

Versterken van een levendig Brabant

We willen een levendige en aantrekkelijke provincie zijn. Een provincie waar het goed wonen, werken en recreëren is. We bundelen de kracht van Vrijetijdseconomie, Cultuur en Sport om zo een bijdrage te leveren aan het welzijn en de welvaart van de Brabanders.

Indicator:

- **PM. Volgt uit Kader Vrijetijd, Cultuur en Sport**

Wat gaan we daarvoor doen?

Vaststellen adaptief beleidskader Vrijetijd, Cultuur en Sport '21-'23

We werken aan een adaptief beleidskader 2021-2023. Zo houden we rekening met de gevolgen van corona en maken we ruimte om te werken aan het te ontwikkelen beleidskader Vrijetijd, Cultuur en Sport 2021-2023.

Werken aan de ontwikkeling van een gedragen beleidskader Vrijetijd 2030

We werken aan een beleidskader Vrijetijd 2030 waarvan Cultuur, Sport en Vrijetijdseconomie integraal onderdeel uitmaken, waarin de rol van de provincie opnieuw wordt gedefinieerd, de inwoners van Brabant centraal staan en een solide financiële basis het uitgangspunt vormt. De besluitvorming hierover staat gepland in het najaar van 2022.

Versterken van vrijetijdseconomie

We versterken de vrijetijdseconomie van Brabant om de meest innovatieve en gastvrije provincie van Nederland te worden. Zo dragen we bij aan een goed vestigingsklimaat en maken we Brabant aantrekkelijker voor toeristische en zakelijke bezoekers. We zetten in op versterking van het netwerk in de vrijetijdssector en leveren een bijdrage aan de realisatie van andere maatschappelijke opgaven op het gebied van onder meer Landbouw en Natuur.

Indicator:

- **PM. Volgt uit Kader Vrijetijd, Cultuur en Sport**

Wat gaan we daarvoor doen?

Versterken van de vrijetijdssector

Via VisitBrabant ondersteunen we ondernemers in de vrijetijdssector en de zakelijke markt met marketing en productontwikkeling. Ook dragen we bij aan de promotie, het beheer en het onderhouden van fiets- en wandelroutes.

Totdat het nieuwe beleidskader Vrijetijd 2021-2023 is vastgesteld, gaan we door met de lopende activiteiten. Zo dragen we bij aan Van Gogh Nationaal Park en het vergroten van het bezoek aan Brabants erfgoed (bv. Zuiderwaterlinie).

Inzet van het Leisure Ontwikkel Fonds (LOF) Noord-Brabant

Het LOF verstrekt leningen voor de ontwikkeling van innovatief vrijetijdsaanbod. In 2021 herijken we de investeringsstrategie.

Versterken van het cultureel ecosysteem met brede basis, toonaangevende top en verbindingen met omgeving

Totdat het nieuwe beleidskader Vrijetijd 2021-2023 is vastgesteld, gaan we door met lopende activiteiten die bijdragen aan het realiseren van de doelstelling uit 2016-2020: het versterken van het culturele ecosysteem met een brede basis, toonaangevende top en verbindingen met omgeving. We doen dat samen met bedrijfsleven, gemeenten, culturele instellingen en maatschappelijke organisaties.

Indicator:

- **PM. Volgt uit Kader Vrijetijd, Cultuur en Sport**

Wat gaan we daarvoor doen?

Meerjarige ondersteuning van professionele- en amateurkunst (incl. Philharmonie Zuidnederland)

In de periode 2021-2024 ondersteunen we de 40 professionele kunstinstellingen die deze bestuursperiode onderdeel uitmaken van de basisinfrastructuur. Daarnaast ondersteunen we circa 20 amateurkunstinstellingen.

Uitvoeren evaluatie Brabant C

De evaluatie maakt onderdeel uit van de evaluatie van alle investeringsfondsen in 2021.

Versterken van Brabantse sportinfrastructuur

Totdat het nieuwe beleidskader Vrijetijd, Cultuur en Sport 2021-2023 is vastgesteld, gaan we door met lopende activiteiten die bijdragen aan het realiseren van de doelstelling uit 2016-2020: sport zorgt voor verbinding. Daar wordt Brabant beter van: sportief, qua (preventieve) gezondheid, economisch en sociaal-maatschappelijk. We gebruiken sport en vitaliteit om te inspireren, te faciliteren en te initiëren, zowel op het sportveld als daarbuiten. Door de inzet van sport en vitaliteit willen we de regio nog aantrekkelijker maken. Dit doen we samen met onze publieke en private partners.

Indicator:

- **PM. Volgt uit Kader Vrijetijd, Cultuur en Sport**

Wat gaan we daarvoor doen?

Ondersteuning (top)sportevenementen

De coronacrisis heeft grote invloed op de organisatie van (top)sportevenementen. In 2021 dragen we bij aan de realisatie van (top)sportevenementen op basis van de doelstellingen van het vast te stellen beleidskader Vrijetijd, Cultuur en Sport. Daarbij houden we uiteraard rekening met de actuele coronasituatie. Uiterlijk begin 2021 wordt naar verwachting meer duidelijk over het vervolg op de afgelaste Vuelta-start 2020, waarbij ook twee etappes in Brabant stonden gepland.

Vormgeven Brabants Sportfonds

Een aantal grote ondernemers heeft het voornemen om een fonds in te richten. Daarmee willen zij investeren in maatschappelijke impact-projecten via sport en deze investeringen verbinden aan de provinciale investeringen in sport. In 2021 krijgt dit Brabants Sportfonds in nauw overleg tussen initiatiefnemers en provincie verder vorm.

Ondersteuning van talentontwikkeling

Via onze bijdrage aan BrabantSport faciliteren we Brabantse talenten in het nastreven van hun ambities als topsporter. Dat doen we samen met partners zoals NOC*NSF en sportbonden. Daarnaast verbinden wij gearriveerde topsporters aan Brabant en zetten we ze in als ambassadeur voor onze provincie.

Ontwikkelen en duurzaam behouden van beeldbepalend erfgoed

De geschiedenis van Brabant doorgeven aan toekomstige generaties. Dat is onze ambitie. Daarom blijven we ons richten op duurzaam behoud van cultuurhistorische landschappen, (archeologische) monumenten en historische stedelijke structuren. Dat doen we door herbestemming of restauratie van monumenten en het beschermen van collecties. Heel belangrijk is de beleving van ons cultureel erfgoed aan de hand van de vier 'verhalen van Brabant': Bevochten, Religieus, Innovatief en Bestuurlijk Brabant. Dit doen we samen met Brabanders: we zetten de verbeeldingskracht van erfgoed in, we stimuleren beweging, we zorgen voor herontwikkeling van iconisch erfgoed en geven dat een nieuwe maatschappelijke functie en ondersteunen we de Brabantse erfgoedinstellingen zoals o.a. het Noordbrabants Museum en Erfgoed Brabant.

Indicatoren:

- **Borging behoud van monumenten en culturele landschappen.** We hebben behoud van monumenten en cultuurhistorische landschappen geborgd door restauratie, herbestemming en ontwikkeling en we hebben de kwaliteit van cultuurhistorische landschappen een plek gegeven in gebiedsontwikkeling.
- **Staat van Rijksmonumenten (verplichte indicator IPO).** Percentage rijksmonumenten (exclusief woonhuizen) weergegeven naar de staat van het casco, categorie 'matig' en 'slecht'. Het huidige percentage is 18,4%. We streven ernaar dat dit percentage niet hoger wordt dan het percentage

van de 0-meting in 2017 (18,7%). Op die manier heeft deze verplichte indicator meer een signaalfunctie dan dat het rechtstreeks voortvloeit uit ons kader Verbeeldingskracht Erfgoed.

Wat gaan we daarvoor doen?

(Door)ontwikkelen samenwerkingsverbanden rondom de verhaallijnen

We bestendigen onder meer de samenwerkingsverbanden binnen de verhaallijnen Bevochten Brabant en Religieus Brabant. Dat laatste mede in het kader van het Jaar van het Brabants Kloosterleven in 2021. Daarnaast stellen we in het geactualiseerde kader de aanpak voor de verhaallijnen Innovatief en Bestuurlijk Brabant vast.

Instandhouden en herontwikkelen van beeldbepalend erfgoed en cultuurhistorische landschappen

In 2021 wordt opnieuw de subsidieregeling cultureel erfgoed opengesteld. Deze regeling is bedoeld voor restauratie van Rijksmonumenten. Wanneer zich kansen voordoen om iconisch erfgoed te behouden door herontwikkeling, kijken we of de provincie een rol kan spelen om dit mogelijk te maken, op basis van het geactualiseerde kader Erfgoed. We dragen bij aan verbetering van de omgevingskwaliteit door cultuurhistorische expertise over (elementen in) het landschap in te brengen in gebiedsontwikkelingen. Tot slot wordt ook in 2021 aandacht besteed aan het digitaal ontsluiten van erfgoedcollecties voor een breed publiek via Erfgoed Brabant (Brabant Cloud).

Uitvoering geven aan geactualiseerd kader Erfgoed

Eind 2020 wordt het beleidskader Erfgoed geactualiseerd. Hierin worden prestaties voor deze bestuursperiode opgenomen. In 2021 voeren we het kader en de daarin genoemde prestaties uit.

Beleidskaders en uitvoeringsagenda's

Beleidskaders

- Beleidskader Vrijtijd, Cultuur en Sport 2021-2023 (volgt)
- Beleidskader Verbeeldingskracht van Erfgoed (actualisatie volgt)

Verbonden partijen

Voor het realiseren van de doelstellingen uit dit begrotingsprogramma worden onderstaande verbonden partijen ingezet:

- Stichting Beheer Museumkwartier
- Stichting Brabant C Fonds
- NV Monumenten Beheer Brabant
- Stichting Leisure Ontwikkelfonds Brabant Noord-Brabant
- Stichting La Vuelta Hollanda

Nadere informatie over verbonden partijen staat in de paragraaf Verbonden partijen.

Ontwikkelingen en onzekerheden

De doelstellingen en prestaties zoals vermeld in dit begrotingsprogramma zijn gebaseerd op de huidige kaders. Op basis van de eind 2020/begin 2021 vast te stellen beleidskaders Vrije Tijd, Cultuur en Sport 2021-2023 en Erfgoed zullen deze, waar van toepassing, bij de BURAP 2021 worden bijgesteld.

Nadere informatie over financiële risico's en risicomanagement staat in deze begroting in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Wat mag het kosten?

Financiële toelichting (op de verschillen tussen de ramingen 2021 en 2020)

De lagere raming in 2021 t.o.v. 2020 van € 9,4 behelst met name lagere ramingen ten aanzien van Cultuur (€ 6 mln) en Erfgoed (€ 2,7 mln). Daarnaast is een groot deel van de bij bestuursakkoord 2020-2023 beschikbaar gestelde middelen nog niet opgenomen in de meerjarenraming (€ 22 mln van de totaal € 30 mln). Dit gebeurt op basis van de nog vast te stellen beleidskaders Vrije tijd, Cultuur, Sport en Erfgoed en bijbehorende uitvoeringsprogramma's.

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
<u>Lasten</u>						
Programma lasten	69.905	64.753	55.277	45.173	41.016	39.539
Organisatiekosten	3.401	3.758	3.448	0	0	0
totaal lasten	73.307	68.511	58.726	45.173	41.016	39.539
<u>Baten</u>						
totaal baten	937	717	676	651	651	651
saldo baten en lasten	-72.369	-67.793	-58.050	-44.522	-40.365	-38.888